

Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 13. juuni 2022
(OR. fr, en)

9765/22

ECOFIN 554
UEM 158
SOC 349
EMPL 231
COMPET 452
ENV 553
EDUC 222
RECH 345
ENER 261
JAI 816
GENDER 94
ANTIDISCRIM 74
JEUN 105
SAN 350

MÄRKUS

Saatja:	Nõukogu peasekretariaat
Saaja:	Alaliste esindajate komitee / nõukogu
Komisjoni dok nr:	9418/22 - COM(2022) 620 final
Teema:	Soovitus: NÕUKOGU SOOVITUS, milles käsitletakse Malta 2022. aasta riiklikku reformikava ja esitatakse nõukogu arvamus Malta 2022. aasta stabiilsusprogrammi kohta

Delegatsioonidele edastatakse eespool nimetatud nõukogu soovitus eelnõu, mis põhineb komisjoni ettepanekul COM(2022) 620 final ning mida on muudetud ja milles on kokku lepitud nõukogu erinevates komiteedes.

NÕUKOGU SOOVITUS,

...

**milles käsitletakse Malta 2022. aasta riiklikku reformikava ja esitatakse nõukogu arvamus
Malta 2022. aasta stabiilsusprogrammi kohta**

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 121 lõiget 2 ja artikli 148 lõiget 4,

võttes arvesse nõukogu 7. juuli 1997. aasta määrust (EÜ) nr 1466/97 eelarveseisundi järelevalve ning majanduspoliitika järelevalve ja kooskõlastamise tõhustamise kohta,¹ eriti selle artikli 5 lõiget 2,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni soovitusi,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi resolutsioone,

võttes arvesse Euroopa Ülemkogu järeldusi,

võttes arvesse tööhõivekomitee arvamust,

võttes arvesse majandus- ja rahanduskomitee arvamust,

võttes arvesse sotsiaalkaitsekomitee arvamust,

võttes arvesse majanduspoliitika komitee arvamust

ning arvestades järgmist:

¹ EÜT L 209, 2.8.1997, lk 1.

- (1) 19. veebruaril 2021 jõustus Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2021/241,² millega loodi taaste- ja vastupidavusrahadu. Taaste- ja vastupidavusrahadust antakse rahalist toetust reformide ja investeeringute elluviimiseks ning sellega kaasneb liidu rahastatav fiskaalne impulss. See aitab majandusel taastuda ning teha eelkõige rohe- ja digipöörde edendamiseks kestlikke ja majanduskasvu soodustavaid reforme ja investeeringuid, tugevdades samas liikmesriikide majanduse vastupidavust ja potentsiaalset majanduskasvu. Samuti aitab see tugevdada riigi rahanduse jätkusuutlikkust ning edendada majanduskasvu ja töökohtade loomist keskpikas ja pikas perspektiivis. 2022. aasta juunis ajakohastatakse kooskõlas määruse (EL) 2021/241 artikli 11 lõikega 2 taaste- ja vastupidavusrahadust igale liikmesriigile eraldatavat maksimaalset rahalist toetust.

² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. veebruari 2021. aasta määrus (EL) 2021/241, millega luuakse taaste- ja vastupidavusrahadu (ELT L 57, 18.2.2021, lk 17).

- (2) 24. novembril 2021 võttis komisjon vastu iga-aastase kestliku majanduskasvu analüüsi, mis tähistas majanduspoliitika koordineerimise Euroopa poolaasta (2022) algust. Selles võeti nõuetekohaselt arvesse 7. mail 2021 allkirjastatud Porto sotsiaalkohustust rakendada edasi Euroopa sotsiaalõiguste sammast, mille Euroopa Parlament, nõukogu ja komisjon kuulutasid välja 17. novembril 2017. Euroopa Ülemkogu kiitis 2022. aasta kestliku majanduskasvu analüüsi prioriteedid heaks 25. märtsil 2022. 24. novembril 2021 võttis komisjon Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1176/2011³ alusel vastu ka häiremehhanismi aruande, milles ei nimetatud Maltat ühe liikmesriigina, kelle olukorda tuleb põhjalikult analüüsida. Samal kuupäeval võttis komisjon vastu ka soovitus euroala majanduspoliitikat käsitleva nõukogu soovitus kohta ning ettepaneku 2022. aasta ühise tööhõivearuande kohta, milles analüüsitakse tööhõivesuuniste ja Euroopa sotsiaalõiguste samba põhimõtete rakendamist. 5. aprillil 2022 võttis nõukogu vastu soovitus euroala majanduspoliitika kohta⁴ ja 14. märtsil 2022 ühise tööhõive aruande.

³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. novembri 2011. aasta määrus (EL) nr 1176/2011 makromajandusliku tasakaalustamatuse ennetamise ja korrigeerimise kohta (ELT L 306, 23.11.2011, lk 25).

⁴ Nõukogu 5. aprilli 2022. aasta soovitus euroala majanduspoliitika kohta (ELT C 153, 7.4.2022, lk 1).

- (3) Venemaa sissetung Ukrainasse pärast ülemaailmset pandeemiat on märkimisväärselt muutnud geopoliitilist ja majanduslikku olukorda. Sissetungi mõju liikmesriikide majandusele avaldub muu hulgas kõrgemates energia-, toidu- ja toorainehindades ning kehvemates kasvuväljavaadetes. Kõrgemad energiahinnad mõjutavad tugevasti eelkõige kõige haavatavamaid leibkondi, kes kannatavad energiaostuvõimetuse all või elavad selle ohus, samuti ettevõtteid, mis on energiahindade tõusu suhtes kõige haavatavamad. Liit seisab silmitsi ka Ukrainast põgenevate inimeste enneolematu sissevooluga. Venemaa agressioonisõjast tulenevad majanduslikud tagajärjed on mõjutanud liikmesriike ebaühtlaselt. Sellega seoses käivitati 4. märtsil 2022 nõukogu rakendusotsusega (EL) 2022/382⁵ esimest korda nõukogu direktiiv 2001/55/EÜ,⁶ millega anti Ukrainast pärit põgenikele õigus seaduslikult liidus viibida ning juurdepääs haridusele ja koolitusele, tööturule, tervishoiule, eluasemele ja sotsiaalhoolekandele.

⁵ Nõukogu 4. märtsi 2022. aasta rakendusotsus (EL) 2022/382, millega määratakse kindlaks Ukrainast lähtuva põgenike massilise sissevoolu olemasolu direktiivi 2001/55/EÜ artikli 5 tähenduses ning nähakse selle tulemusena ette ajutine kaitse (ELT L 71, 4.3.2022, lk 1).

⁶ Nõukogu 20. juuli 2001. aasta direktiiv 2001/55/EÜ miinimumnõuete kohta ajutise kaitse andmiseks ümberasustatud isikute massilise sissevoolu korral ning meetmete kohta liikmesriikide jõupingutuste tasakaalustamiseks nende isikute vastuvõtmisel ning selle tagajärgede kandmisel (EÜT L 212, 7.8.2001, lk 12).

- (4) Võttes arvesse kiiresti muutuvat majanduslikku ja geopoliitilist olukorda, jätkub Euroopa poolaasta raames 2022. aastal majandus- ja tööhõivepoliitika ulatuslik koordineerimine, lähtudes samal ajal taaste- ja vastupidavusrahastu rakendamisnõuetest, nagu on märgitud 2022. aasta kestliku majanduskasvu analüüsis. Vastuvõetud taaste- ja vastupidavuskavade rakendamine on oluline poliitiliste prioriteetide elluviimiseks Euroopa poolaasta raames, kuna kavades käsitletakse kõiki 2019. ja 2020. aasta Euroopa poolaasta tsüklites esitatud asjakohaseid riigipõhiseid soovitusi või märkimisväärset osa neist. 2019. ja 2020. aasta riigipõhised soovitused on jätkuvalt sama asjakohased ka taaste- ja vastupidavuskavade puhul, mida on läbi vaadatud, ajakohastatud või muudetud vastavalt määruse (EL) 2021/241 artiklitele 14, 18 ja 21, nagu ka riigipõhised soovitused, mis esitati enne selliste läbivaadatud, ajakohastatud või muudetud kavade esitamise kuupäeva.
- (5) Stabiilsuse ja kasvu pakti üldist vabastusklauslit on kohaldatud alates 2020. aasta märtsist. Oma 3. märtsi 2021. aasta teatises „Üks aasta pärast COVID-19 puhangu algust: eelarvepoliitika meetmed“ esitas komisjon oma seisukoha, et otsuse tegemisel üldise vabastusklausli kohaldamise lõpetamise või jätkamise kohta tuleks lähtuda majandusolukorra üldhinnangust, kusjuures peamiseks kvantitatiivseks kriteeriumiks peaks olema liidu või euroala majandustegevuse tase võrreldes kriisieelse tasemega (2019. aasta lõpp). Võttes arvesse suurenenud ebakindlust ja majandusväljavaateid ohustavaid suuri langusriske Euroopas toimuva sõja kontekstis, enneolematut energiahindade tõusu ja jätkuvaid häireid tarneahelates, on põhjendatud stabiilsuse ja kasvu pakti üldise vabastusklausli kohaldamisaja pikendamine 2023. aastani.

- (6) Nõukogu 18. juuni 2021. aasta soovitus,⁷ milles esitatakse nõukogu arvamus Malta 2021. aasta stabiilsusprogrammi kohta, esitatud lähenemisviisi kohaselt on üldist eelarvepoliitikat praegu kõige parem mõõta esmaste kulude (millest on maha arvatud kaalutusõiguse alusel võetud tulumeetmed ja välja jäetud COVID-19 kriisiga seotud ajutised erakorralised meetmed) muutusena keskpika perioodi potentsiaalse majanduskasvu suhtes, kuid võttes arvesse taaste- ja vastupidavusraha tagastamatute toetuste ja muude liidu vahenditega rahastatavaid kulusid⁸. Selleks et hinnata, kas riigi eelarvepoliitika on konservatiivne ja kas eelarve struktuur soodustab kestlikku taastumist kooskõlas rohe- ja digipöördega, tuleks üldisest eelarvepoliitikast kaugemale minnes pöörata tähelepanu ka riiklikult rahastatavate⁹ esmaste jooksvate kulude (millest on maha arvatud kaalutusõiguse alusel võetud tulumeetmed ja välja jäetud COVID-19 kriisiga seotud ajutised erakorralised meetmed) ja investeeringute arengule.

⁷ Nõukogu 18. juuni 2021. aasta soovitus, milles esitatakse nõukogu arvamus Malta 2021. aasta stabiilsusprogrammi kohta (ELT C 304, 29.7.2021, lk 83).

⁸ Käesolevas soovitus esitatud hinnangud eelarvepoliitika ja selle komponentide kohta on komisjoni hinnangud, mis põhinevad komisjoni 2022. aasta kevadprognoosi aluseks olevatel eeldustel. Komisjoni hinnangud keskpika perioodi potentsiaalse majanduskasvu kohta ei hõlma selliste reformide positiivset mõju, mis on ette nähtud taaste- ja vastupidavuskavaga ja võivad hoogustada potentsiaalset majanduskasvu.

⁹ Ei rahastata taaste- ja vastupidavusraha ega muudest liidu vahenditest antavate toetustega.

- (7) 2. märtsil 2022 võttis komisjon vastu teatise, milles esitatakse 2023. aasta eelarvepoliitika üldised suunised („eelarvesuunised“), et toetada liikmesriike stabiilsus- ja lähenemisprogrammide koostamisel ning seeläbi tugevdada poliitika koordineerimist. Komisjon märkis, et 2022. aasta talveprognoosi makromajandusliku prognoosi kohaselt näib üleminek 2020.–2022. aasta üldiselt toetavalt eelarvepoliitikalt üldiselt neutraalsele eelarvepoliitikale, olles samas valmis reageerima muutuvale majandusolukorrale, 2023. aastal asjakohane. Komisjon teatas, et 2023. aasta eelarvesoovitused peaksid jätkuvalt olema liikmesriikide vahel diferentseeritud ja nendes tuleks arvesse võtta võimalikku ülekanduvat mõju riikide vahel. Komisjon kutsus liikmesriike üles kajastama suuniseid oma stabiilsus- ja lähenemisprogrammides. Komisjon võttis kohustuse jälgida tähelepanelikult majandusarengut ja kohandada oma poliitikasuuniseid vastavalt vajadusele ning hiljemalt 2022. aasta mai lõpus esitatavas Euroopa poolaasta kevadpakettis.
- (8) Seoses eelarvesuunistega võetakse 2023. aasta eelarvesoovitustes arvesse halvenenud majandusväljavaateid, suurenenud ebakindlust ja täiendavaid langusriske ning võrreldes komisjoni 2022. aasta talveprognoosiga kiiremat inflatsiooni. Neid kaalutlusi arvesse võttes tuleb eelarvemeetmete abil suurendada avaliku sektori investeeringuid rohe- ja digipöördesse ning energiajulgeolekusse ning säilitada kõige haavatavamate leibkondade ostujõud, et leevendada energiahinna tõusu mõju ja aidata piirata teisest inflatsioonisurvet sihipäraste ja ajutiste meetmete abil. Eelarvepoliitika peab jääma paindlikuks, et kohaneda kiiresti muutuvate oludega, sealhulgas Venemaa Ukraina-vastasest agressioonisõjast kaitse ja julgeoleku osas tulenevate väljakutsetega, ning see peab olema liikmesriikide vahel diferentseeritud vastavalt nende eelarve- ja majandusolukorrale, võttes sealhulgas arvesse, kuidas neile mõjub kriis ja Ukrainast põgenenud inimeste sisseränne.

- (9) 13. juulil 2021 esitas Malta vastavalt määruse (EL) 2021/241 artikli 18 lõikele 1 komisjonile oma riikliku taaste- ja vastupidavuskava. Komisjon hindas määruse (EL) 2021/241 artikli 19 kohaselt taaste- ja vastupidavuskava asjakohasust, tulemuslikkust, tõhusust ja sidusust kooskõlas kõnealuse määruse V lisas esitatud hindamissuunistega. 5. oktoobril 2021 võttis nõukogu vastu rakendusotsuse Malta taaste- ja vastupidavuskavale antud hinnangu heakskiitmise kohta¹⁰. Osamaksete tegemine sõltub komisjoni otsuse vastuvõtmisest, mis on tehtud vastavalt määruse (EL) 2021/241 artikli 24 lõikele 5 selle kohta, et Malta on rahuldavalt täitnud nõukogu rakendusotsuses sätestatud asjakohased eesmärgid ja sihid. Rahuldav täitmine eeldab, et varem saavutatud eesmärgid ja sihte ei ole tagasi pööratud.
- (10) 15. aprillil 2022 esitas Malta oma 2022. aasta riikliku reformikava ja 2. mail 2022 oma 2022. aasta stabiilsusprogrammi kooskõlas määruse (EÜ) nr 1466/97 artiklis 4 sätestatud tähtajaga. Selleks et võtta arvesse kõnealuste dokumentide omavahelisi seoseid, hinnati neid koos. Vastavalt määruse (EL) 2021/241 artiklile 27 kajastab 2022. aasta riiklik reformikava ka Malta kaks korda aastas esitatavat aruannet taaste- ja vastupidavuskava rakendamisel tehtud edusammude kohta.
- (11) 23. mail 2022 avaldas komisjon Malta kohta 2022. aasta riigiaruande. Selles hinnati Malta edusamme nõukogu poolt 2019., 2020. ja 2021. aastal vastu võetud asjaomaste riigipõhiste soovitude järgimisel ning tehti taaste ja vastupidavuse tulemustabeli põhjal kokkuvõtte sellest, kuidas Malta on taaste- ja vastupidavuskava rakendanud. Selle analüüsi põhjal tehti riigiaruandes kindlaks puudused seoses probleemidega, mida taaste- ja vastupidavuskavas ei käsitleta või käsitletakse ainult osaliselt, ning uute ja esilekerkivate probleemidega, sealhulgas nendega, mis tekivad seoses Venemaa sissetungiga Ukrainasse. Samuti hinnati Malta edusamme Euroopa sotsiaalõiguste samba rakendamisel ning liidu peamiste tööhõive, oskuste ja vaesuse vähendamise eesmärkide ning ÜRO kestliku arengu eesmärkide saavutamisel.

¹⁰ ST 11941/2021; ST 11941/2021 ADD 1.

- (12) 23. mail 2022 esitas komisjon Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 126 lõike 3 kohase aruande. Selles aruandes arutati Malta eelarveseisundit, kuna riigi valitsemissektori eelarvepuudujääk ületas 2021. aastal aluslepingus sätestatud kontrollväärtust 3 % sisemajanduse koguproduktist (SKP). Aruandes jõuti järeldusele, et puudujäägikriteerium ei ole täidetud. Kooskõlas 2. märtsi 2022. aasta teatisega ei teinud komisjon 2022. aasta kevadel ettepanekut algatada uusi ülemäärase eelarvepuudujäägi menetlusi ning hindab 2022. aasta sügisel uuesti, kas on vaja teha ettepanek selliste menetluste algatamiseks.
- (13) Oma 20. juuli 2020. aasta soovitus¹¹ soovitas nõukogu Maltal võtta 2020. ja 2021. aastal kooskõlas üldise vabastusklausliga kõik vajalikud meetmed, et tulemuslikult reageerida COVID-19 pandeemiale ning toetada majandust ja selle taastumist. Samuti soovitati Maltal juhul, kui majandustingimused võimaldavad, järgida eelarvepoliitikat, mille eesmärk on saavutada usaldusväärne eelarvepositsioon keskpikas perspektiivis ja tagada võla jätkusuutlikkus, suurendades samal ajal investeringuid. Eurostati kinnitatud andmete põhjal vähenes Malta valitsemissektori eelarvepuudujääk 9,5 %-lt SKPst 2020. aastal 8,0 %-le SKPst 2021. aastal. Malta eelarvepoliitilised meetmed toetasid majanduse taastumist 2021. aastal, samal ajal kui ajutised erakorralised toetusmeetmed vähenesid 6,3 %-lt SKPst 2020. aastal 4,7 %-le SKPst 2021. aastal. Malta 2021. aasta meetmed olid kooskõlas nõukogu 20. juuli 2020. aasta soovitusega. 2020. ja 2021. aastal valitsuse poolt kaalutusõiguse alusel võetud eelarvemeetmed olid ajutised või kompenseeritud tasakaalustavate meetmetega. Eurostati kinnitatud andmete kohaselt suurenes valitsemissektori võlg 53,4 %-lt SKPst 2020. aastal 57,0 %-le SKPst 2021. aastal.

¹¹ Nõukogu 20. juuli 2020. aasta soovitus, milles käsitletakse Malta 2020. aasta riiklikku reformikava ja esitatakse nõukogu arvamus Malta 2020. aasta stabiilsusprogrammi kohta (ELT C 282, 26.8.2020, lk 116).

(14) 2022. aasta stabiilsusprogrammi eelarveprognooside aluseks olev makromajanduslik stsenaarium on realistlik. Valitsuse prognoosi kohaselt kasvab reaalne SKP 2022. aastal 4,4 % ja 2023. aastal 3,9 %. Komisjoni 2022. aasta kevadprognoosi kohaselt on SKP reaalkasv 2022. aastal väiksem ehk 4,2 % ja 2023. aastal suurem ehk 4,0 %. Valitsus prognoosib oma 2022. aasta stabiilsusprogrammis, et valitsemissektori nominaalne eelarvepuudujääk väheneb 2022. aastal 5,4 %-le SKPst ja 2023. aastal 4,6 %-le SKPst. 2022. aastaks prognoositud vähenemine kajastab peamiselt majandustegevuse kasvu ja erakorraliste toetusmeetmete osalise tühistamise netomõju, samas kui kõrgete energiahindade tõttu kehtestati uued meetmed. 2022. aasta stabiilsusprogrammi kohaselt peaks valitsemissektori võla suhe SKPsse kasvama 2022. aastal 58,6 %-le ja seejärel 2023. aastal veelgi 59,4 %-le. Prognoosi koostamise ajal teada olevate poliitikameetmete põhjal hinnatakse komisjoni 2022. aasta kevadprognoosis, et valitsemissektori eelarvepuudujääk on 2022. ja 2023. aastal vastavalt 5,6 % SKPst ja 4,6 % SKPst. See on kooskõlas 2022. aasta stabiilsusprogrammis prognoositud eelarvepuudujäägiga. Komisjoni 2022. aasta kevadprognoosi kohaselt on valitsemissektori võla suhe SKPsse 2022. aastal 58,5 % ja 2023. aastal 59,5 %. Komisjoni 2022. aasta kevadprognoosi kohaselt on keskpika perioodi (kümne aasta keskmine) potentsiaalne SKP kasv hinnanguliselt 4,5 %. See hinnang ei hõlma aga selliste reformide mõju, mis on ette nähtud taaste- ja vastupidavuskavaga ja võivad hoogustada Malta potentsiaalset majanduskasvu.

- (15) 2022. aastal kaotab valitsus järk-järgult enamiku COVID-19 kriisile reageerimiseks võetud meetmetest, nii et ajutised erakorralised meetmed peaksid prognooside kohaselt vähenema 4,7 %-lt SKPst 2021. aastal 1,3 %-le SKPst 2022. aastal. Valitsemissektori eelarvepuudujääki mõjutavad energiahindade tõusu majandusliku ja sotsiaalse mõju leevendamiseks võetud meetmed, mille maht on komisjoni 2022. aasta kevadprognoosi kohaselt 2022. aastal 1,0 % SKPst ja 2023. aastal 0,6 % SKPst¹². Need meetmed hõlmavad peamiselt energiatarbimise kaudsete maksude vähendamist ja energiatootmise toetusi, et kompenseerida imporditud elektri ja CO₂ heitkoguste kõrgemat hinda. Need meetmed on kavandatud ajutistena. Kui aga energiahinnad jäävad kõrgeks ka 2023. aastal, võidakse mõned neist meetmetest säilitada. Mõned neist meetmetest, eelkõige energiatootmise toetused ja kütuseaktsiisi vähendused, ei ole suunatud. Valitsemissektori eelarvepuudujääki mõjutavad ka Ukrainast põgenenud isikutele ajutise kaitse pakkumise kulud, mille maht on komisjoni 2022. aasta kevadprognoosi kohaselt 2022. aastal 0,1 % SKPst ja 2023. aastal 0,1 % SKPst¹³.
- (16) Oma 18. juuni 2021. aasta soovitusel soovitas nõukogu Maltal säilitada 2022. aastal toetav eelarvepoliitika, sealhulgas taaste- ja vastupidavusrahaastust saadav impulss, ning riiklikult rahastatavad investeeringud. Samuti soovitas nõukogu Maltal juhul, kui majandustingimused võimaldavad, järgida eelarvepoliitikat, mille eesmärk on saavutada usaldusväärne eelarvepositsioon ja tagada riigi rahanduse jätkusuutlikkus keskpikas perspektiivis ning samal ajal suurendada investeeringuid majanduskasvu potentsiaali hoogustamiseks.

¹² Näitajad kajastavad alates 2021. aasta sügisest võetud meetmete aastaste eelarvekulude taset, sealhulgas jooksvaid tulusid ja kulusid ning asjakohasel juhul kapitalikulumeetmeid.

¹³ Eeldatakse, et Ukrainast liitu põgenenud isikute koguarv jõuab 2022. aasta lõpuks järk-järgult 6 miljonini ning nende geograafiline jaotus põhineb olemasoleva diasporaa suurusel, vastuvõtva liikmesriigi elanikkonna suhtelisel suurusel ja Ukrainast põgenenud isikute tegelikul jaotusel üle kogu liidu 2022. aasta märtsi seisuga. Inimese kohta arvatud eelarvekulude puhul põhinevad hinnangud komisjoni Teadusuuringute Ühiskeskuse Euromodi mikrosimulatsiooni mudelil, võttes arvesse nii rahaülekandeid kui ka mitterahalisi hüvitisi, nagu haridus ja tervishoid.

(17) Komisjoni 2022. aasta kevadprognoosi ja Malta 2022. aasta stabiilsusprogrammis esitatud teabe kohaselt prognoositakse, et eelarvepoliitika on 2022. aastal toetav ($-1,5$ % SKPst), nagu soovitas nõukogu¹⁴. Malta kavatseb jätkuvalt toetada majanduse taastamist, kasutades taaste- ja vastupidavusrahasut täiendavate investeeringute rahastamiseks, nagu on soovitanud nõukogu. Taaste- ja vastupidavusrahasut toetustest ja muudest liidu vahenditest rahastatavate kulutuste positiivne panus majandustegevusse peaks võrreldes 2021. aastaga suurenema 0,2 protsendipunkti SKPst. Riiklikult rahastatavad investeeringud peaksid 2022. aastal andma eelarvepoliitikasse pärssiva panuse 0,3 protsendipunkti¹⁵. Seetõttu ei kavatse Malta säilitada riiklikult rahastatavaid investeeringuid. Samal ajal peaks riiklikult rahastatavate esmaste jooksvate kulude kasv (ilma uute tulumeetmeteta) 2022. aastal andma üldisesse eelarvepoliitikasse ekspansiivse panuse 1,6 protsendipunkti. See märkimisväärne ekspansiivne panus hõlmab energiahindade tõusu majandusliku ja sotsiaalse mõju leevendamiseks võetavate meetmete (0,5 % SKPst) ning Ukrainast põgenenud isikutele ajutise kaitse andmise kulude (0,1 % SKPst) täiendavat mõju. Lisaks andis valitsus rahalist toetust kodumajapidamistele (0,3 % SKPst), suurendas osamakselisi ja mitteosamakselisi pensionihüvitisi elukallidusega kohandamisest suuremal määral (0,2 % SKPst), samas kui vahetarbimine (meetmeid arvesse võtmata) kasvas endiselt jõudsalt (0,4 % SKPst).

¹⁴ Näitaja miinusemärk (plussmärk) vastab esmaste kulude kasvu liigsele (vähesele) kasvule võrreldes keskpika perioodi majanduskasvuga, osutades ekspansiivsele (pärssivale) eelarvepoliitikale.

¹⁵ Muud riiklikult rahastatavad kapitalikulud peaksid andma neutraalse panuse 0,0 protsendipunkti SKPst.

- (18) Komisjoni 2022. aasta kevadprognoosi kohaselt on eelarvepoliitika seisund, eeldusel et poliitikat ei muudeta, 2023. aastal 1,1 % SKPst¹⁶. Prognooside kohaselt jätkab Malta 2023. aastal taaste- ja vastupidavusrahastust antavate toetuste kasutamist, et rahastada täiendavaid investeeringuid majanduse taastamise toetuseks. Taaste- ja vastupidavusrahastu toetustest ja muudest liidu vahenditest rahastatavate kulutuste positiivne panus majandustegevusse peaks võrreldes 2022. aastaga suurenema 0,2 protsendipunkti SKPst. Riiklikult rahastatavad investeeringud peaksid 2023. aastal andma eelarvepoliitikasse pärssiva panuse 0,1 protsendipunkti¹⁷. Samal ajal peaks riiklikult rahastatavate esmaste jooksvate kulude kasv (ilma uute tulumeetmeteta) 2023. aastal andma üldisesse eelarvepoliitikasse pärssiva panuse 1,3 protsendipunkti. See hõlmab suuremate energiahindade mõju leevendamiseks võetud meetmete (0,4 % SKPst), kodumajapidamistele antava ajutise rahalise toetuse (0,3 % SKPst) ning osamakseliste ja mitteosamakseliste pensionihüvitiste elukallidusega kohandamisest suuremal määral suurendamise järkjärgulise kaotamise mõju (0,2 % SKPst). Lisaks prognoositakse, et vahetarbimine (meetmeid arvesse võtmata) kasvab nominaalsest SKPst vähem (0,4 % SKPst).
- (19) 2022. aasta stabiilsusprogrammi kohaselt peaks valitsemissektori eelarvepuudujääk järkjärgult vähenema 4,6 %-le SKPst 2023. aastal, 2,8 %-le SKPst 2024. aastal ja 2,4 %-le SKPst 2025. aastal. Seega peaks valitsemissektori eelarvepuudujääk jääma 2024. aastal alla 3 % SKPst. 2022. aasta stabiilsusprogrammi kohaselt peaks valitsemissektori võla suhe SKPsse 2025. aastani vähenema – 2024. aastal 58,6 %-le ja 2025. aastal 57,2 %-le. Komisjoni analüüsi kohaselt näivad võla jätkusuutlikkusega seotud riskid keskpikas perspektiivis keskmised.

¹⁶ Näitaja miinusmärk (plussmärk) vastab esmaste kulude liigsele (vähesele) kasvule võrreldes keskpika perioodi majanduskasvuga, osutades ekspansiivsele (pärssivale) eelarvepoliitikale.

¹⁷ Muud riiklikult rahastatavad kapitalikulud peaksid andma ekspansiivse panuse 0,1 protsendipunkti SKPst.

- (20) Vastavalt määruse (EL) 2021/241 artikli 19 lõike 3 punktile b ja nimetatud määruse V lisa kriteeriumile 2.2 sisaldab taaste- ja vastupidavuskava ulatuslikke üksteist vastastikku tugevdavaid reforme ja investeeringuid, mille rakendamise suunav ajakava tuleb lõpule viia 31. augustiks 2026. Need aitavad lahendada kõiki majanduslikke ja sotsiaalseid probleeme või olulist osa majanduslikest ja sotsiaalsetest probleemidest, millele on osutatud riigipõhistes soovituses, mille nõukogu esitas Maltale Euroopa poolaasta raames 2019. ja 2020. aastal, nagu ka riigipõhistes soovituses, mis esitati enne taaste- ja vastupidavuskava vastuvõtmise kuupäeva. Eelkõige on taaste- ja vastupidavuskava ambitsioonikas ning sellega nähakse ette reformid ja investeeringud, et lahendada tervishoiu, tööhõive, hariduse ja oskuste, kliima ja digipöörde, õigusküsimuste ning korrupsiooni ja rahapesu tõkestamise valdkonnas kindlaks tehtud probleeme. Hea valitsemistava on üks valitsuse pikaajalise majandusliku visiooni alustaladest ning taaste- ja vastupidavuskavas tehakse märkimisväärseid jõupingutusi selles valdkonnas esinevate probleemide lahendamiseks. Taaste- ja vastupidavuskavas pööratakse suurt tähelepanu ka haridusse investeerimisele ning haridussüsteemi kitsaskohtade kõrvaldamiseks pakutakse välja asjakohaseid meetmeid. Suur osa kavandatud investeeringutest on keskendatud rohe- ja digipöördele, käsitledes seeläbi nendes valdkondadesse investeerimist käsitlevaid riigipõhiseid soovitusi. Agressiivse maksuplaneerimise, teadusuuringute ja innovatsiooni ning pensionisüsteemi jätkusuutlikkusega seoses kindlaks tehtud probleeme käsitletakse taaste- ja vastupidavuskavas osaliselt.

- (21) Malta taaste- ja vastupidavuskava rakendamine aitab eeldatavasti teha täiendavaid edusamme rohe- ja digipöörde valdkonnas. Malta kliimaeesmärkide saavutamist toetavad meetmed moodustavad taaste- ja vastupidavuskava kogueraldisest 53,8 %, samas kui digieesmärke toetavad meetmed moodustavad kava kogueraldisest 25,5 %. Taaste- ja vastupidavuskava täielik rakendamine kooskõlas asjakohaste eesmärkide ja sihtidega aitab Malta COVID-19 kriisist kiiresti taastuda, tugevdades samal ajal tema vastupanuvõimet. Sotsiaalpartnerite ja muude asjaomaste sidusrühmade süstemaatiline kaasamine on jätkuvalt oluline taaste- ja vastupidavuskava ning üldise majandus- ja tööhõivepoliitika edukaks rakendamiseks, et tagada laialdane isevastutus üldise poliitilise tegevuskava eest.
- (22) Malta ei ole veel esitanud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2021/1060¹⁸ ettenähtud partnerluslepingut ega muid nimetatud määruses ettenähtud ühtekuuluvuspoliitika programmidokumente. Kooskõlas määrusega (EL) 2021/1060 peab Malta arvesse võtma asjaomaseid riigipõhiseid soovitusi ühtekuuluvuspoliitika 2021.–2027. aasta fondide programmitöös. See on eeltingimus ühtekuuluvuspoliitika fondidest saadava rahalise toetuse tulemuslikkuse suurendamiseks ja lisaväärtuse maksimeerimiseks, edendades samal ajal nende ühtekuuluvuspoliitika fondide ning muude liidu vahendite ja fondide vahelist koordineerimist, vastastikust täiendavust ja sidusust. Taaste- ja vastupidavusrahastu ning ühtekuuluvuspoliitika programmide edukas rakendamine sõltub ka selliste kitsaskohtade kõrvaldamisest, mis pärsivad investeringuid, mis toetavad rohe- ja digipööret ning tasakaalustatud territoriaalset arengut.

¹⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. juuni 2021. aasta määrus (EL) 2021/1060, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfond+, Ühtekuuluvusfondi, Õiglase Ülemineku Fondi ja Euroopa Merendus-, Kalandus- ja Vesiviljelusfondi kohta ning nende ja Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi, Sisejulgeolekufondi ning piirihalduse ja viisapoliitika rahastu suhtes kohaldatavad finantsreeglid (ELT L 231, 30.6.2021, lk 159).

- (23) Lisaks taaste- ja vastupidavuskavas käsitletud majanduslikele ja sotsiaalsetele probleemidele seisab Malta silmitsi mitmete muude probleemidega, mis on seotud maksusüsteemi agressiivset maksuplaneerimist soodustavate elementidega. Agressiivse maksuplaneerimise tõkestamine on endiselt vajalik, et parandada maksusüsteemi tõhusust ja õiglust, nagu on kinnitatud euroala käsitlevas 2022. aasta soovitusel. Agressiivse maksuplaneerimise strateegiate liikmesriikidevaheline ülekanduv mõju nõuab lisaks liidu õigusaktidele riikide poliitika kooskõlastamist. Malta on võtnud meetmeid agressiivse maksuplaneerimise vastu, rakendades varem kokku lepitud rahvusvahelisi ja Euroopa algatusi ning võttes oma taaste- ja vastupidavuskavas kohustuse viia läbi sõltumatu uuring liidust ja liitu (s.o liidu elanike ja kolmandate riikide elanike vahel) tehtavate maksete kohta ning võtta seejärel kõnealuse uuringu tulemuste alusel vastu õigusakte. Siiski võivad Maltas tegutsevate ettevõtete intressi-, litsentsitasude ja dividendide maksed nullmaksumäära ja madala maksumääraga jurisdiktsioonidesse (mida käsitatakse mis tahes jurisdiktsioonina, kus nominaalne äriühingu tulumaksu määr on väiksem liidu kõige väiksemast nominaalsest äriühingu tulumaksu määrast, mis on 9 %) põhjustada olukorra, kus nende maksete puhul välditakse täielikult maksude maksmist, kuni Malta kehtestab kinnipeetava maksu või võtab võrdväärseid kaitsemeetmeid, et tagada selliste maksete nõuetekohane maksustamine. Lisaks tekitavad residentidest välismaistele äriühingutele kehtestatud tingimused jätkuvalt nii äriühingute kui ka üksikisikute topeltmaksuvabastuse riski.
- (24) Versailles' deklaratsioonis liidu riigipeadelt ja valitsusjuhtidelt saadud volituste kohaselt soovitakse komisjoni ettepanekuga kava „REPowerEU“ kohta kaotada järk-järgult võimalikult kiiresti liidu sõltuvus Venemaalt imporditavast fossiilkütusest. Selleks kavatses komisjon määrata dialoogis liikmesriikidega kindlaks kõige sobivamad projektid, investeeringud ja reformid riiklikul, piirkondlikul ja liidu tasandil. Nende meetmete eesmärk on vähendada üldist sõltuvust fossiilkütustest ja suunata fossiilkütuste import Venemaalt eemale.

(25) Malta ei ole graafikus, et saavutada oma 2030. aasta eesmärk vähendada liidu heitkogustega kauplemise süsteemiga (HKS) hõlmamata kasvuhoonegaaside heiteid 2005. aasta tasemega võrreldes 19 %, mis kuulub Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2018/842¹⁹ kohaldamisalasse. Malta kohustus saada 2050. aastaks kliimaneutraalseks nõuab nii kodumajapidamiste, äriühingute kui ka valitsuse püsivaid investeeringuid. Võttes arvesse liidu ambitsioonikamaid kliimaeesmärke, mis keskenduvad taskukohasemale, turvalisemale ja säästvamale energiale, on vaja teha rohkem, et kasutada riigi päikese- ja tuuleenergia (sh avamere ujuvplatvormidel energiatootmise) potentsiaali, kuna taastuvad energiaallikad moodustavad ainult 8 % energiaallikate jaotusest. Malta sõltub suurel määral naftast (48 %) ja maagaasist (44 %). 2020. aastal toodeti maagaasi abil 86 % Malta elektrist. Kuigi Malta ei impordi gaasi ega naftat Venemaalt,²⁰ on energiahindade kiire tõus hakanud riiki mõjutama. Malta kavatses tagada parema energiavarustuskindluse, rajades teise elektrivõrkudevahelise ühenduse. Fossiilkütustest sõltuvuse vähendamiseks tuleks samuti täiustada riigi elektriülekande- ja jaotusvõrke ning investeerida elektrienergia salvestamisse, et tagada kindel, paindlik ja kiire energiavarustus. Energianõudlust aitaks vähendada keskendumine hoonete, eelkõige elamute energiatõhususele, sh võttes kasutusele soojuspumbad ja muud keskkonnahoidlikud lahendused. Paketi „Eesmärk 55“ eesmärkide saavutamiseks tuleb Maltal veelgi vähendada kasvuhoonegaaside heidet ning suurendada taastuvenergia tootmist ja energiatõhusust. Lisaks kasvavad pidevalt heited maanteetranspordisektoris ja neist on saanud suurim HKS-i mittekuuluvatest sektoritest pärit kasvuhoonegaaside heite allikas. Liiklusummikute vähendamiseks tuleks täiustada ühistransporti, võtta kasutusele intelligentsed transpordisüsteemid ja investeerida kergliikluse taristusse (nt kõnniteed ja jalgrattateed), et tagada ohutu alternatiiv sõiduautode kasutamisele.

¹⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2018. aasta määrus (EL) 2018/842, milles käsitletakse liikmesriikide kohustust vähendada kasvuhoonegaaside heidet aastatel 2021–2030, millega panustatakse kliimameetmetesse, et täita Pariisi kokkuleppega võetud kohustused, ning millega muudetakse määrust (EL) nr 525/2013 (ELT L 156, 19.6.2018, lk 26).

²⁰ Eurostat (2020), Venemaa impordi osakaal maagaasi, toornafta ja kivisöe koguimpordis. ELi 27 liikmesriigi keskmine koguimport põhineb ELi 27 liikmesriigi välisel impordil. Malta puhul hõlmab koguimport liidusisest kaubavahetust. Toornafta ei hõlma rafineeritud naftatooteid.

- (26) Kuigi kliimaneutraalsusele ülemineku ja fossiilkütustest loobumise kiirendamine tekitab mitmes sektoris märkimisväärseid ümberkorralduskulusid, saab Malta ühtekuuluvuspoliitika raames kasutada õiglase ülemineku mehhanismi, et leevendada ülemineku sotsiaal-majanduslikku mõju. Lisaks saab Malta kasutada Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2021/1057²¹ loodud Euroopa Sotsiaalfond+, et parandada tööhõivevõimalusi ja tugevdada sotsiaalset ühtekuuluvust.
- (27) Võttes arvesse komisjoni hinnangut, on nõukogu 2022. aasta stabiilsusprogrammi läbi vaadanud ja tema arvamus²² kajastub soovitus 1.
- (28) Arvestades euroala liikmesriikide majanduse tihedat seotust ning nende ühist panust majandus- ja rahaliidu toimimisse, soovitas nõukogu euroala liikmesriikidel võtta meetmeid, sealhulgas oma taaste- ja vastupidavuskavade kaudu, et rakendada 2022. aasta soovitus euroala kohta sätestatud soovitusi. Malta puhul kajastub see eelkõige soovitustes 1, 2 ja 3,

SOOVITAB Maltal võtta 2022. ja 2023. aastal järgmisi meetmeid.

1. Tagada 2023. aastal, et riiklikult rahastatavate esmaste jooksvate kulude kasv oleks kooskõlas üldiselt neutraalse eelarvepoliitikaga, võttes arvesse jätkuvat ajutist ja suunatud toetust kodumajapidamistele ja ettevõtetele, mis on energiahindade tõusu suhtes kõige haavatavamad, ja Ukrainast põgenevatele inimestele. Olla valmis kohandama jooksvaid kulutusi vastavalt muutuvale olukorrale. Suurendada avaliku sektori investeeringuid rohe- ja digipöördesse ning energiajulgeolekusse, võttes arvesse algatust „REPowerEU“, sealhulgas kasutades taaste- ja vastupidavusrahastut ning muid liidu vahendeid. Järgida pärast 2023. aastat eelarvepoliitikat, mille eesmärk on saavutada usaldusväärne keskpika perioodi eelarvepositsioon.

²¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. juuni 2021. aasta määrus (EL) 2021/1057, millega luuakse Euroopa Sotsiaalfond+ (ESF+) ja tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 1296/2013 (ELT L 231, 30.6.2021, lk 21).

²² Vastavalt määruse (EÜ) nr 1466/97 artikli 5 lõikele 2.

2. Jätkata oma taaste- ja vastupidavuskava rakendamist kooskõlas nõukogu 5. oktoobri 2021. aasta rakendusotsuses esitatud eesmärkide ja sihtidega. Esitada 2021.–2027. aasta ühtekuuluvuspoliitika programmidokumendid, et viia lõpule läbirääkimised komisjoniga ja seejärel alustada nende dokumentide rakendamist.
3. Võtta meetmeid, et tulemuslikult tegeleda maksusüsteemi elementidega, mis võivad soodustada üksikisikute ja hargmaiste ettevõtete agressiivset maksuplaneerimist, sh tagades liidust välja tehtavate intressi-, litsentsitasude ja dividendide maksete piisav maksustamine ning muutes välismaistele äriühingutele kehtestatud nõudeid.
4. Vähendada üldist sõltuvust fossiilkütustest. Kiirendada taastuvate energiaallikate kasutuselevõttu, edendades ja võimaldades investeringuid tuule- ja päikeseenergiasse, sh avamere ujuvplatvormidel toodetavasse energiasse, täiustades veelgi Malta elektriülekande- ja -jaotusvõrke ning luues stiimulid elektrienergia salvestamiseks, et tagada kindel, paindlik ja kiire energiavarustus. Vähendada energianõudlust suurema energiatõhususe teel, eelkõige elamute puhul. Vähendada heiteid maanteetranspordisektoris, vähendades liiklusummikuid ühistransporditeenuse parema kvaliteedi, intelligentsete transpordisüsteemide ja kergliikluse taristusse investeerimise teel.

Brüssel,

Nõukogu nimel

eesistuja